

Національний
університет оборони
України

СИЛАБУС
навчальної дисципліни
«Теоретичні основи воєнно-наукових
досліджень у сфері забезпечення військ
(сил)»

Рівень вищої освіти	Третій (освітньо-науковий), PhD
Спеціальність	254 Забезпечення військ (сил)
Статус дисципліни	Обов'язкова, реалізується в блоці здобуття глибинних знань із забезпечення військ (сил)
Мова викладання	Українська (англійська)
Обсяг дисципліни	3 кредити ECTS/90год.(Л – 4 год., С – 6 год., ГЗ – 12 год., ПЗ – 4 год., Екз. – 4 год.)
Курс/півріччя	2 курс
Лінк на дисципліну	https://adl.mil.gov.ua/course/view.php
Оригінальність дисципліни	Передбачає комплексне формування здатності проводити дослідження щодо можливостей і шляхів удосконалення існуючих та створення нових елементів та складових систем забезпеченням військ (сил) ЗС України
Ключові слова	Забезпечення військ (сил), методи системних досліджень, багатокритеріальні рішення, математична статистика, планування експерименту, штучний інтелект, воєнно-економічний аналіз
Викладач	<p>Ракушев Михайло Юрійович, лауреат Національної премії України імені Бориса Патона, доктор технічних наук, старший науковий співробітник професор кафедри геопросторової підтримки та застосування космічних систем інституту логістики та підтримки військ (сил). Сторінки та реєстраційні номери: в Google Scholar: Михайло Ракушев - Google Академія Наукові та навчально-методичні праці за тематикою дисципліни: 1 посібник, 1 конспект лекцій, 7 статей Підвищення кваліфікації: Виконання обов'язків на посаді офіцера Координаційного центру цивільно-військової взаємодії безпілотних авіаційних комплексів сил оборони Києва 11.03-23.08.2022. Контактні дані:тел.067 225 23 63, e-mail: r16mu0977@meta.ua. Кафедра геопросторової підтримки та застосування космічних систем, ауд. 2/407</p>
Чому дисципліна для мене є важливою/корисною/актуальною?	Спрямовує майбутнього доктора філософії на подальшу наукову діяльність, самостійне проведення досліджень у сфері забезпечення військ (сил), аналіз та оцінку під час відпрацювання оперативних, тактичних, тактико-технічних та воєнно-економічних рішень.

Які знання я отримаю?	Знання законів, закономірностей, принципів, методів та методик системних досліджень, що використовуються при плануванні розвитку і розробки систем забезпечення військ (сил). Знання теорія прийняття рішень, як методичної основи відпрацювання оперативних, тактичних, тактико-технічних та воєнно-економічних рішень
Які вміння я розвину?	Уміння використовувати методи, методики, закони і принципи теорії прийняття рішень під час відпрацювання оперативних, тактичних, тактико-технічних та воєнно-економічних рішень; методів системних досліджень, що використовуються під час розв'язання значущих проблем пов'язаних з плануванням розвитку і розробки систем забезпечення військ (сил)
Що мене очікує?	Вивчення теоретичних і методологічних засад теорії прийняття рішень та методів системних досліджень, що використовуються при плануванні розвитку і розробки систем забезпечення військ (сил). Навчання спрямоване на формування компетентностей на тлі власного дисертаційного дослідження із виконанням індивідуальних завдань за напрямом дисертації
Якого результату я досягну?	Сформованість загальнонаукових компетентностей пов'язаних із управлінням, оцінюванням ефективності під час планування розвитку і розробки систем забезпечення військ (сил)
Де я зможу застосувати отримані знання та вміння?	У процесі наукової діяльності у вищих військових навчальних закладах, військових навчальних підрозділах закладів вищої освіти та наукових установах
Зміст навчальної дисципліни	<u>Вступ</u> Місце, об'єкт, фокус навчальної дисципліни Тема 1. Методичні рекомендації щодо розробки та захисту дисертації. <u>Тема 1. Заняття 1.</u> Загальна характеристика державної системи атестації науково-педагогічних працівників в Україні та вимог до розробки та захисту дисертації. <u>Тема 1. Заняття 2.</u> Опублікування та апробація результатів дисертаційних досліджень. Тема 2. Методи системних досліджень, що використовуються при плануванні розвитку та розробки систем забезпечення військ (сил). <u>Тема 2. Заняття 1.</u> Багатокритеріальні рішення у сфері забезпечення військ (сил). <u>Тема 2. Заняття 2.</u> Застосування методів сітьового планування у сфері забезпечення військ (сил). <u>Тема 2. Заняття 3.</u> Застосування теорії ігор у сфері забезпечення військ (сил). <u>Тема 2. Заняття 4.</u> Застосування методів математичної статистики та експертних методів під час проведення досліджень у сфері забезпечення військ (сил). <u>Тема 2. Заняття 5.</u> Системи та засоби штучного інтелекту для проведення досліджень у сфері забезпечення військ (сил). <u>Тема 2. Заняття 6.</u> Математичне планування експерименту. <u>Тема 2. Заняття 7.</u> Методи системних досліджень для вирішення наукової задачі дослідження за видами забезпечення військ (сил). Тема 3. Застосування воєнно-економічного аналізу в обґрунтуванні доцільності проектних рішень.

	<p><u>Тема 3. Заняття 1.</u> Теоретичні засади воєнно-економічного аналізу. <u>Тема 3. Заняття 2.</u> Використання воєнно-економічного аналізу в обґрунтуванні проектних рішень. Екзамен.</p>
<p>Інформаційні джерела</p>	<p style="text-align: center;">Основна (базова)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Закон України “Про вищу освіту” / Відомості Верховної Ради (ВВР), 2014, № 37-38, ст.2004. 2. Закон України “Про наукову і науково-технічну діяльність”/ Відомості Верховної Ради (ВВР), 2016, № 3, ст.25. 3. Наказ Міністерства освіти і науки України “Про затвердження Вимог до оформлення дисертації” від 12.01.2017 № 40/Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 03 лютого 2017 р. за № 155/30023. 4. Постанова Кабінету міністрів України “Про проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії” від 6 березня 2019 р. № 167. 5. Постанова Кабінету міністрів України “Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах)” від 23 березня 2016 р. № 261. 6. Наказ Міністерства освіти і науки України “Про опублікування результатів дисертацій на здобуття наукових ступенів доктора і кандидата наук” від 23.09.2019 № 1220 / Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 08 жовтня 2019 р. за № 1086/34057. 7. Лист Міністерства освіти і науки України “Рекомендації щодо запобігання академічному плагіату та його виявлення в наукових роботах (авторефератах, дисертаціях, монографіях, наукових доповідях, статтях тощо)” від 15.08.2018 № 1/11-8681. 8. Теоретичні основи воєнно-наукових досліджень у сфері озброєння та військової техніки: Підручник / За ред. В.І. Мірненка – К.: НУОУ, 2019. – 160 с. 9. Семон Б.Й., Леонтьев О.Б., Котов О.Б. та ін.. Сучасний метод бойових потенціалів в прикладних задачах планування розвитку та застосування тактичної авіації. – К.: НАОУ, 2009. 10. Сбітнев А. І. та ін. Методологія дослідження складних систем воєнного призначення: Підручник. — К.: НАОУ, 2002. 11. Загорка О. М., Мосов С. П. та ін. Елементи дослідження складних систем військового призначення. — К.: НАОУ, 2005. 12. Кобзар О.В. Організація і проведення польових (експедиційних) та пошукових наукових досліджень у Збройних Силах України; метод, посібник / О.В. Кобзар, Т.А. Кобзар; під загальною редакцією Г.П. Фердмана: Науково-дослідний центр Збройних Сил України “Державний океанаріум”. — Одеса: Фенікс, 2018.-108 с. 13. Бірта Г.О. Методологія і організація наукових досліджень. [текст]: навч. посіб. / Г.О. Бірта, Ю.Г. Бургу – К.: «Центр учбової літератури», 2014. – 142 с. 14. Шишкіна Є.К., Носирев О.О. Методологія наукових досліджень [Текст]: навч. посіб. / Є.К. Шишкіна, О.О. Носирев. – Х.: Вид-во “Діса плюс”, 2014. – 200 с. 15. Гуторов О.І. Методологія та організація наукових досліджень : навч. посібник / О.І. Гуторов; Харк. нац. аграр. ун-т ім. В.В. Докучаєва – Х.: ХНАУ, 2017. – 272 с. 16. Каламбет С.В. Методологія наукових досліджень: Навч. посіб. / С.В. Каламбет, С.І. Іванов, Ю.В. Півняк – Дніпропетровськ: Вид-во Маковецький, 2015. – 191 с. 17. Бутко М.П., Бутко І.М., Машенко В.П. Теорія прийняття рішень.

	<p>Підручник. – К.: Центр учбової літератури, 2015. – 360 с.</p> <p>18. Ус С.А., Коряшкіна Л.С. Моделі й методи прийняття рішень. Навчальний посібник – Д.: НГУ, 2014. – 300 с.</p> <p>19. Волошин О.Ф., Мащенко С.О. Моделі та методи прийняття рішень. Навчальний посібник. – К.: Видавничо-поліграфічний центр “Київський університет”, 2010. – 336 с.</p> <p style="text-align: center;">Допоміжна</p> <p>1. ДСТУ 8302:2015 “Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання” – м. Київ, ДП “УкрНДНЦ”, 2016р.</p> <p>2. ДСТУ 3008:2015 “Звіти у сфері науки і техніки. Структура та правила оформлювання” – м. Київ, ДП “УкрНДНЦ”, 2016р.</p> <p>3. Улещенко О.А., Хращевський Р.В. Ефективність бойового застосування авіації – К.: НАОУ, 2007. –460 с.</p> <p>4. Барабаш Ю. Л. Основи теорії оцінювання ефективності складних систем. — К.: НАОУ, 1999.</p> <p>5. Кузнецов І.Б., Ярошенко О.В., та ін. Організація робіт зі стандартизації та кодифікації у Збройних Силах України: Навчальний посібник. – К.: НАОУ, 2011.</p> <p>6. Кушлик-Дивульська О.І., Кушлик Б.Р. Основи теорії прийняття рішень. – К.: НУТУ “КПІ”, 2014. – 94 с.</p>
<p>“Правила гри”</p>	<p>Основними видами занять з дисципліни є лекції, групові, практичні та семінарські заняття.</p> <p>Механізм реалізації кінцевої мети, досягнення необхідного рівня знань та сформованості вмінь ґрунтується на використанні індивідуального підходу до навчання кожного окремого здобувача, мотивованого спонукання здобувачів до спроби самостійного вирішення поставлених завдань, які пропонуються викладачем, виконання індивідуальних есе під час самостійної підготовки.</p> <p>Теоретична підготовка слухачів базується на знанні законів, закономірностей, принципів, методів та методик теорії прийняття рішень під час відпрацювання оперативних, тактичних, тактико-технічних та воєнно-економічних рішень та методів системних досліджень, що використовуються під час розв’язання значущих проблем пов’язаних з плануванням розвитку і розробки систем забезпечення військ (сил).</p> <p>На лекціях-дискусіях (лекціях-бесідах) здобувачам даються систематизовані основи наукових знань з питань досліджень що використовуються під час розв’язання значущих проблем пов’язаних з плануванням розвитку і розробки систем забезпечення військ (сил). Сконцентровується увага на вивченні вітчизняного та світового досвіду з проведення досліджень ефективності систем забезпечення військ (сил) в операціях.</p> <p>Практична підготовка слухачів здійснюється на групових заняттях у контексті проведення здобувачами власних наукових досліджень.</p> <p>Самостійна робота здобувачів є основним засобом засвоєння навчального матеріалу навчальної дисципліни. Вона здійснюється з метою відпрацювання та засвоєння визначеного навчального матеріалу; закріплення та поглиблення знань та практичних умінь; виконання індивідуальних завдань (есе) з навчальної дисципліни; підготовки до майбутніх занять і контрольних заходів; формування у здобувачів культури розумової праці, самостійності та ініціативи у пошуку та набутті знань.</p> <p>Контроль знань є складовою частиною освітнього процесу і органічно взаємопов’язаний з засвоєнням навчального матеріалу та</p>

	<p>формуванням компетентностей здобувачів.</p> <p>Поточний контроль є органічною частиною освітнього процесу й проводиться в рамках встановлених видів навчальних занять по дисципліні: на лекціях, семінарських і групових заняттях. Він може здійснюватися за такими формами: усна співбесіда за матеріалами розглянутої теми на початку наступної лекції, з оцінкою відповідей ад'юнктів (протягом 10-15 хвилин); письмове фронтальне опитування ад'юнктів на початку чи в кінці лекції (протягом 10-15 хв). Відповіді перевіряються та оцінюються викладачем у поза лекційний час. Контрольні запитання готуються заздалегідь на окремих аркушах, на яких ад'юнкти пишуть відповіді; практична перевірка знань на практичних заняттях; письмова перевірка у вигляді контрольних робіт; домашні завдання (есе).</p> <p>Екзамен здійснюється наприкінці вивчення навчальної дисципліни у вигляді тестування за закритими або відкритими (письмової контрольної роботи) тестами.</p> <p>Ад'юнкт допускається до екзамену, якщо він до початку екзамену ліквідував заборгованість за всіма видами робіт, які передбачені робочою програмою навчальної дисципліни.</p> <p>Оцінювання результатів диференційованого заліку здійснюється за 100-бальною шкалою, за шкалою ЄКТС та національною шкалою.</p>
<p><i>Додатково</i></p>	<p>Детальнішу інформацію про “Теоретичні основи воєнно-наукових досліджень у сфері забезпечення військ (сил)” наведено в робочій програмі навчальної дисципліни</p>